

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2017

ΜΑΘΗΜΑ: ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

**ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΑΙ ΩΡΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: Τετάρτη, 24 Μαΐου 2017
08:00 - 11:00**

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΤΑ (7) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ:

- Να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις
- Όλοι οι υπολογισμοί πρέπει να φαίνονται καθαρά στο τετράδιό σας
- Επιτρέπεται η χρήση μη προγραμματισμένης υπολογιστικής μηχανής
- Δεν επιτρέπεται η χρήση διορθωτικού υγρού.

ΕΡΩΤΗΣΗ Α

1. Δίνεται ο πιο κάτω πίνακας προσφοράς και ζήτησης καλαμποκιού σε μια αγορά κατά τη διάρκεια μιας εβδομάδας:

Τιμή (σεντ)	Ζητούμενη Ποσότητα (κιλά)	Προσφερόμενη Ποσότητα (κιλά)
10	170	30
20	140	60
30	120	80
40	100	100
50	80	120
60	60	140
70	30	170

Ζητείται:

α) Να κατασκευάσετε σε ένα διάγραμμα τις καμπύλες ζήτησης και προσφοράς για το καλαμπόκι **(Μονάδες 5)**

β) Να αναφέρετε την τιμή και την ποσότητα ισορροπίας του καλαμποκιού **(Μονάδες 2)**

γ) Να αναφέρετε σε ποια τιμή δημιουργείται πλεόνασμα προσφοράς κατά 80 κιλά **(Μονάδες 2)**

δ) Να εξηγήσετε ποιο θα είναι το αποτέλεσμα του καθενός από τα πιο κάτω γεγονότα πάνω στις καμπύλες προσφοράς και ζήτησης:
(δεν είναι απαραίτητη η διαγραμματική απεικόνιση)

- i. Η τιμή των μπιζελιών (υποκατάστατο) αυξάνεται
- ii. Χαλάζι καταστρέφει μεγάλες εκτάσεις καλλιέργειας καλαμποκιού
- iii. Η τιμή των λιπασμάτων μειώνεται.

(Μονάδες 6)

2. Δύο επιχειρήσεις απασχολούν διαφορετικό αριθμό εργατών και παράγουν κάτω από τις ίδιες συνθήκες εργασίας, το ίδιο ποιοτικά προϊόν.

Η επιχείρηση Α απασχολεί 20 εργάτες οι οποίοι παράγουν 600 προϊόντα

Η επιχείρηση Β απασχολεί 30 εργάτες οι οποίοι παράγουν 750 προϊόντα

Ζητείται:

α) Να υπολογίσετε την παραγωγικότητα ανά εργάτη για την κάθε επιχείρηση **(Μονάδες 3)**

β) Να υπολογίσετε πόση πρέπει να είναι η ποσότητα παραγωγής της επιχείρησης Β, έτσι ώστε οι δύο επιχειρήσεις να έχουν την ίδια παραγωγικότητα ανά εργάτη.

(Μονάδες 2)

(Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Β

1. Δίνεται ο πιο κάτω πίνακας:

Ποσότητα Αγαθού (Q)	Συνολική Χρησιμότητα (TU)
0	0
1	10
2	18
3	23
4	24
5	24
6	20

Ζητείται:

- α) Να εξηγήσετε την πορεία που ακολουθεί η καμπύλη της Συνολικής Χρησιμότητας (TU) καθώς αυξάνεται η ποσότητα του αγαθού που καταναλώνεται (δεν είναι απαραίτητη η διαγραμματική απεικόνιση) **(Μονάδες 4)**
- β) Να υπολογίσετε την Οριακή Χρησιμότητα (MU) που προσφέρει στον καταναλωτή η κατανάλωση της 3^{ης} μονάδας του αγαθού **(Μονάδες 1)**
- γ) Αν κάποιος καταναλωτής διαθέτει €12 και η τιμή του αγαθού είναι €2 τη μονάδα, πόσες μονάδες του αγαθού θα αγοράσει; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας. **(Μονάδες 2)**

2. Δίνεται ο πιο κάτω πίνακας που αναφέρεται στις παραγωγικές δυνατότητες μιας οικονομίας, όπου οι συντελεστές παραγωγής απασχολούνται πλήρως και αποδοτικά και η τεχνολογία είναι δεδομένη:

Εναλλακτικοί Συνδυασμοί Προϊόντων	Γεωργικά Προϊόντα (τόνοι)	Βιομηχανικά Προϊόντα (τεμάχια)	Κατά Μονάδα Κόστος Ευκαιρίας	
			Γεωργικών Προϊόντων	Βιομηχανικών Προϊόντων
A	;	0	2	;
B	240	80	;	;
Γ	180	140	;	;
Δ	120	180	;	;
E	60	200	;	;
Z	0	;	;	4

Ζητείται:

- α) Να αντιγράψετε τον πίνακα στο τετράδιό σας και να συμπληρώσετε τα κενά. Να δείξετε **όλους** τους υπολογισμούς σας **(Μονάδες 7)**
- β) Με βάση τα στοιχεία του πίνακα, ένας άλλος συνδυασμός Χ (120 τόνοι γεωργικών προϊόντων και 200 τεμάχια βιομηχανικών προϊόντων) μπορεί να παραχθεί; Ναι ή όχι και γιατί; **(Μονάδες 3)**
- γ) Να αναφέρετε πώς τα πιο κάτω γεγονότα επηρεάζουν την Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων (δεν είναι απαραίτητη η διαγραμματική απεικόνιση):
- i. Η βελτίωση της τεχνολογίας των βιομηχανικών προϊόντων
 - ii. Η αύξηση του ποσοστού ανεργίας
 - iii. Μέρος του εργατικού δυναμικού της χώρας μεταναστεύει στο εξωτερικό.
- (Μονάδες 3)**
(Σύνολο μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Γ

1. Δίνεται ο πιο κάτω πίνακας που αφορά τα στοιχεία του κόστους μιας βιομηχανικής επιχείρησης:

Μονάδες Παραγωγής (Q)	Σταθερό Κόστος (FC)	Μεταβλητό Κόστος (VC)	Συνολικό Κόστος (TC)	Οριακό Κόστος (MC)
0	;	;	;	;
1	;	36	216	;
2	;	66	;	;
3	;	;	;	24
4	;	;	;	30
5	;	;	375	;
6	;	;	480	;

Ζητείται:

- α) Να αντιγράψετε στο τετράδιό σας και να συμπληρώσετε τον πιο πάνω πίνακα (Να δείξετε τον υπολογισμό μόνο για ένα στοιχείο της κάθε στήλης) **(Μονάδες 6)**
- β) Να αναφέρετε τις μονάδες στις οποίες αντιστοιχεί το “Τεχνικά Άριστο Επίπεδο Παραγωγής”. Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας. **(Μονάδες 4)**

2. Η τιμή πώλησης ενός αγαθού είναι €4 το κιλό και στην τιμή αυτή πωλούνται 20 000 κιλά. Η ελαστικότητα ζήτησης του αγαθού είναι 1,5. Υποθέτουμε ότι η τιμή πώλησης του αγαθού θα αυξηθεί κατά 20%.

Ζητείται:

- α) Να υπολογίσετε τη μεταβολή στα συνολικά έσοδα της επιχείρησης **(Μονάδες 8)**
 β) Να εξηγήσετε σε ποια κατηγορία αγαθών, ελαστικής ή ανελαστικής ζήτησης, συμφέρει στο Κράτος να επιβάλει φόρο κατανάλωσης. Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας. **(Μονάδες 2)**
(Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Δ

1. Δίνονται τα πιο κάτω δημογραφικά στοιχεία που αναφέρονται σε μια υποθετική οικονομία:

Σύνολο Πληθυσμού	848.320
Πληθυσμός κάτω των 15 ετών	30.100
Πληθυσμός άνω των 15 ετών που δεν μπορεί να εργαστεί	200. 500
Άεργοι	8 .200
Απασχολούμενοι (μείον 1500 άτομα που απουσιάζουν προσωρινά από την εργασία τους για διάφορους λόγους)	507.770

Ζητείται:

- α) Ο μη οικονομικά ενεργός πληθυσμός **(Μονάδες 2)**
 β) Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός **(Μονάδες 1)**
 γ) Ο αριθμός των ανέργων **(Μονάδες 2)**
 δ) Το ποσοστό ανεργίας **(Μονάδες 1)**
2. Ανεξάρτητα από την ένταση και τη διάρκεια των οικονομικών διακυμάνσεων, σε κάθε διακύμανση ή κύκλο διακρίνουμε συνήθως τέσσερις φάσεις.

Ζητείται:

- α) Να απεικονίσετε διαγραμματικά την πορεία δύο διαδοχικών οικονομικών κύκλων και να τοποθετήσετε στην κατάλληλη θέση την ονομασία της κάθε φάσης **(Μονάδες 4)**
 β) Να εξηγήσετε σε ποιες περιόδους το κράτος αναγκάζεται να επέμβει λαμβάνοντας μέτρα περιοριστικής πολιτικής και σε τι αποσκοπεί η πολιτική αυτή. **(Μονάδες 2)**

3. Ο Α. Ιωαννίδης και ο Β. Μιχαηλίδης παίρνουν ετήσιο εισόδημα €50.000 και €30.000 αντίστοιχα. Αποφάσισαν και οι δύο να αγοράσουν αυτοκίνητο, ο Α. Ιωαννίδης αξίας €11.900 και ο Β. Μιχαηλίδης αξίας €9.520. Στην τιμή των αυτοκινήτων περιλαμβάνεται Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) 19%.

Ζητείται:

- α) Να υπολογίσετε τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) που θα πληρώσει ο καθένας
(Μονάδες 3)
- β) Να εξηγήσετε, με αριθμητικούς υπολογισμούς, αν η πιο πάνω φορολογία είναι δίκαιη ή άδικη.
(Μονάδες 5)
(Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Ε

1. Δίνονται τα ακόλουθα στοιχεία που αφορούν το Δημόσιο χρέος των χωρών Α και Β για το έτος 2016:

	Χώρα Α	Χώρα Β
Εσωτερικό Δημόσιο Χρέος	250 εκ.	300 εκ.
Εξωτερικό Δημόσιο Χρέος	450 εκ.	350 εκ.
ΑΕΠ	1.500 εκ.	1.000 εκ.

Ζητείται:

- α) Να υπολογίσετε το ποσοστό του Δημοσίου Χρέους ως προς το ΑΕΠ για την κάθε χώρα, για το έτος 2016
(Μονάδες 4)
- β) Να σχολιάσετε το Δημόσιο Χρέος της οικονομίας των δύο χωρών σύμφωνα με τους δείκτες του Μάαστριχτ.
(Μονάδες 2)
2. Παρατίθεται το πιο κάτω απόσπασμα από τον κυπριακό κυριακάτικο τύπο, της 21^{ης} Μαΐου 2017. Αφού το διαβάσετε να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν:

«Σύμφωνα με τη Eurostat, οι συνολικές εξαγωγές της Κύπρου ανήλθαν σε €0,6 δισ. την περίοδο Ιανουαρίου – Μαρτίου 2017, σημειώνοντας αύξηση 51% σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο...

Εν τω μεταξύ, οι εισαγωγές ανήλθαν σε €1.8 δισ., αύξηση 62% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του 2016...»

Ζητείται:

- α) Να υπολογίσετε το συνολικό εμπορικό έλλειμμα ή πλεόνασμα της Κύπρου κατά την περίοδο Ιανουαρίου – Μαρτίου 2017
(Μονάδες 1)
- β) Να αναφέρετε σε ποια επιμέρους Ισοζύγια υποδιαιρείται το Ισοζύγιο Πληρωμών
(Μονάδες 3)
- γ) Να αναφέρετε σε ποιο ισοζύγιο περιλαμβάνονται τα κέρδη των κυπριακών εταιρειών που μεταφέρονται (εμβάζονται) στην Κύπρο, από δραστηριότητες τους στο εξωτερικό. Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.
(Μονάδες 2)

3. Δίνεται ο ακόλουθος πίνακας που περιλαμβάνει στοιχεία για την παραγωγή μιας υποθετικής οικονομίας:

	€εκ.
Γεωργία	120
Εταιρείες Κατασκευών	80
Βιομηχανία	130
Εμπόριο	170
Υπηρεσίες	250
Επιδότησεις	10
Αποσβέσεις	20
Έμμεσοι Φόροι	15

Ζητείται:

Να υπολογίσετε το Καθαρό Εγχώριο Προϊόν σε Τιμές Αγοράς

(Μονάδες 2)

4. Δίνονται τα ακόλουθα στοιχεία για μια υποθετική οικονομία:

	€ εκ.
Προσωπικό Εισόδημα	650
Φόρος Εισοδήματος	120
Φόρος Ακίνητης Ιδιοκτησίας	40
Φόρος Προστιθεμένης Αξίας	60
Συντάξεις	50
Κέρδη μετοχικών εταιρειών	350
Επιδόματα	10
Μερίσματα	30
Εισφορές στο Τ.Κ.Α.	20

Ζητείται:

Να υπολογίσετε:

α) Το Εθνικό Εισόδημα

(Μονάδες 3)

β) Το Διαθέσιμο Εισόδημα.

(Μονάδες 3)

(Σύνολο Μονάδων 20)

(Γενικό Σύνολο Μονάδων 100)

---ΤΕΛΟΣ---